

Interpellation IP 1/2015 rd

Jukka Gustafsson sd m.fl.

Interpellation om utbildningsnedskärningarnas konsekvenser för tillväxten, jämlikheten i utbildningen och kunskapsnivån

Till riksdagen

Satsningar på utbildning, forskning och kunnande har alltid och särskilt i svåra tider varit det finländska samhällets framgångsrecept. Tack vare dessa satsningar har finländarnas kunskapsnivå stigit under tidigare årtionden, arbetets produktivitet mångfaldigats och Finland blivit internationellt erkänt för sitt höga kunnande och sin framstående teknologi.

Under den djupa recessionen på 1990-talet beslutade man att genomföra en strukturomvandling och skapa ny tillväxt genom att satsa på utbildning, högt kunnande och innovationer. Finlands näringsstruktur genomgick en stor förändring. Tack vare den kunde man skapa ny tillväxt inom elektronikindustrin och exporten av högteknologiska varor och tjänster.

Satsningarna på ny tillväxt lönade sig, och en tid av ekonomisk tillväxt och bättre sysselsättning följde på de dåliga tiderna.

De tidigare regeringarna som leddes av statsministrarna Katainen och Stubb tvingades göra stora besparingar inom utbildningen. Ordförandena för alla partier gav därför före riksdagsvalet ett löfte om att inte längre skära i utbildningen. Centerns ordförande Juha Sipilä ansåg att redan nedskärningarna under den förra valperioden var för stora och sade att Centern inte hade skurit ned lika mycket.

Tyvärr svek partierna i statsminister Sipiläs regering grovt sitt löfte till både de unga och hela folket. De svek sitt ord. I regeringsprogrammet beslutade man enligt lärarfacket OAJ att skära 3 miljarder euro i utbildning och vetenskap före valperiodens slut.

Utbildningen i vårt land kommer att utarmas inte bara på grund av de besparingar som görs inom småbarnspedagogiken, den grundläggande utbildningen, yrkesutbildningen och högskolorna och vetenskapen utan också på grund av sänkningen av studiestödet och de uteblivna indexjusteringarna av stödet, nedskärningarna i forskningen och utvecklingen inom utvecklingscentralen för teknologi och innovationer Tekes, minskningen av evo-finansieringen och frysningarna av indexhöjningarna.

Regeringen har också beslutat att minska kommunernas uppgifter till ett belopp av en miljard euro, och detta kommer att medföra ytterligare nedskärningar i utbildningen.

Interpellation IP 1/2015 rd

Genom sina åtgärder skrotar regeringen jämlikheten i utbildningen, ökar den regionala ojämlikheten och fördjupar klyftan mellan dem som klarar sig bra och dem som det går sämre för. Regeringens syn på småbarnspedagogiken och utbildningen som enbart utgiftsposter där man kan spara i det oändliga är extremt kortsiktig och ligger inte på något sätt i linje med regeringens egna utbildningspolitiska mål att höja finländarnas kunskapsnivå.

Det sätt på vilket Sipiläs regering skär i utbildningen kommer att leda till att kunskapsnivån i Finland sjunker för första gången på ett hundra år. Regeringen drar undan mattan för ny tillväxt, nya arbetstillfällen och innovationer.

Finlands framtid byggs på högt kunnande. I Finland har det av tradition funnits både beredskap och politisk vilja att satsa på utbildning. Detta har även gett resultat.

Vårt lands regering har valt en väg som försvårar förnyelse. Regeringens politik leder till att utbildningsnivån inte längre stiger och krymper framtidsmöjligheterna i vårt land. Nedskärningarna, som sträcker sig över hela utbildningskedjan från småbarnspedagogiken ända till universitetens undervisnings- och forskningsarbete, undergräver en hållbar ekonomisk tillväxt, utveckling av exporten, uppkomsten av nya högproduktiva arbetstillfällen och förändringar i näringsstrukturen.

Vårt land befinner sig i en svår ekonomisk situation och den offentliga ekonomin behöver balanseras upp. I stället för utbildningspolitiskt hållbara strukturella reformer har regeringen emellertid valt nedskärningar i utbildningen.

Regeringen tänker ändra relationstalet inom dagvården för barn över 3 år så att en arbetstagare i framtiden får ha 8 barn i stället för 7 barn som nu. Man beslutade dessutom att begränsa den subjektiva rätten till dagvård till halvdagsvård och att ersätta en del av dagvården för barn i förskoleåldern med klubbverksamhet. Dessa ändringar betyder att gruppstorlekarna växer betydligt.

När man spjälkar upp dagen för ett barn i förskoleåldern i förskoleundervisning kompletterad med klubbverksamhet kommer detta i värsta fall att leda till att barnet tvingas vara i tre olika grupper och kanske t.o.m. i flera olika fysiska miljöer under en och samma dag. Detta påverkar inte bara kvaliteten på förskoleundervisningen utan också möjligheterna att nå målen och framför allt barnets välbefinnande som helhet.

Också de som arbetar inom småbarnspedagogiken drabbas av regeringens beslut. Arbetsbelastningen ökar och möjligheterna att möta varje barn individuellt blir sämre. Större gruppstorlekar betyder också att tusentals personer som arbetar inom småbarnspedagogiken riskerar att förlora sitt arbete. Undersökningar inom branschen har emellertid visat att varje satsad euro på småbarnspedagogisk verksamhet senare ger sju euro tillbaka.

En högklassig grundskola är grundvalen för vårt utbildningssystem. Inlärningsresultaten har försämrats också enligt internationella forskningsrön, och skillnaderna mellan skolorna håller på att öka. Vi motsätter oss därför regeringens förslag om att slopa statsunderstöden för att minska gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen och de understöd som främjar jämlikhe-

Interpellation IP 1/2015 rd

ten. Som en följd av regeringens beslut kommer gruppstorlekarna och skillnaderna mellan skolorna att öka. Detta kan vi inte acceptera.

När det gäller den allmänbildande utbildningen bör man också fråga sig hur regeringen tänker garantera elevernas och de studerandes valfrihet samtidigt som den skär kraftigt i anslagen.

Regeringen har sagt att den kommer att kompensera nedskärningarna genom att digitala lärandemiljöer införs så att sätten att lära sig blir fler. Det är givetvis klart att vårt utbildningssystem måste följa utvecklingen och vara en del av digitaliseringen. Alla elever måste ges möjligheter till likvärdiga inlärningsmiljöer och inlärningsmaterial, på båda nationalspråken. Detta minskar emellertid inte på något sätt behovet av behöriga lärare och annan personal. När man reformerar inlärningsmiljöerna är det också viktigt att arbetet är planmässigt och att lärarna garanteras tillräckliga fortbildningsmöjligheter.

Nedskärningarna inom yrkesutbildningen äventyrar allvarligt kvaliteten på yrkesutbildningen och det yrkesmässiga kunnandet, den allmänna behörigheten för fortsatta studier och ungdomsgarantin.

Samtidigt bör man fråga sig hur regeringen tänker garantera att de små utbildningsprogrammen inte försvinner som en följd av de kraftiga nedskärningarna. I synnerhet de enheter och utbildningsprogram som erbjuder yrkesutbildning på svenska är mycket små och sårbara.

Regeringens nedskärningar går också hårt åt universiteten och yrkeshögskolorna. De direkta nedskärningarna vid högskolorna uppgår till 75 miljoner euro årligen. Dessutom fryser man universitetens och yrkeshögskolornas indexförhöjningar under valperioden, vilket minskar högskolornas finansiering med 170 miljoner euro per år under valperiodens sista år. Förutom de direkta nedskärningarna planerar regeringen besparingar genom att minska antalet studerande som avlägger magisterexamen med 20 procent vid universiteten. Nedskärningarna äventyrar högskolornas möjligheter att erbjuda högklassig utbildning, sänker kunskapsnivån och krymper framför allt resurserna för den livsviktiga grundforskningen, som utgör grunden för framtidens innovationer.

Det är märkligt att regeringen säger att Finland ska lyftas genom innovationer och samtidigt skär ned på grundforskning och vetenskap. Nedskärningarna i universitetens grundläggande finansiering och i Finlands Akademis och Tekes konkurrensutsatta forskningsfinansiering hotar att utarma hela det finländska innovationsekosystemet. Vårt lands framtid bygger på exportdriven tillväxt, och här måste vi vara föregångare. Nu ligger denna framtid i vågskålen.

Det verkar som om vårt lands regering vill sänka finländarnas utbildningsnivå genom nedskärningar och genom att minska antalet avlagda examina.

De som arbetar inom undervisningssektorn och deras fackorganisation OAJ har uttryckt sin djupa oro över konsekvenserna av nedskärningarna i utbildningen.

I flera undersökningar och utredningar som publicerats under de senaste åren konstateras det att Finland håller på att förlora sin ställning som ett mönsterland för utbildning. Finländarnas utbild-

Interpellation IP 1/2015 rd

ningsnivå kommer inte längre att stiga under de närmaste åren, och utbildningsstrukturen stagnerar.

Detta har stora följder för näringsstrukturen och för möjligheterna att skapa högkvalificerade arbetstillfällen. Den höjda utbildningsnivån har under tidigare årtionden resulterat i att tiden i arbetslivet förlängts och antalet år i arbete ökat betydligt. Det blir allt svårare att höja sysselsättningsnivån när utbildningsnivån inte längre stiger.

Regeringen har genom sina beslut gjort ett värdeval. Besluten om nedskärningar är alldeles för omfattande både i absoluta siffror och i relation till förvaltningsområdet för undervisning och utbildning. Nedskärningarna drabbar den ekonomiska tillväxten, uppkomsten av nya arbetstillfällen och nya innovationer. Det ekonomiska läget i Finland är allvarligt och det behövs åtgärder som stärker sysselsättningen för att kunna stabilisera den offentliga ekonomin. De beslut om att skära i utbildningen som regeringen Sipilä har fattat kommer i det långa loppet att stå Finland och finländarna mycket dyrt. För att kunna lyfta Finland måste vi vara ett föregångsland inom utbildning och forskning.

På grundval av det ovanstående och med hänvisning till 43 § i Finlands grundlag framställer vi följande interpellation till den behöriga ministern:

Att skära i utbildningen och forskningen kommer inte att lyfta Finland. Varför har regeringen äventyrat tillväxten genom att skära i utbildning och forskning,

regeringen vill att Finland ska vara "ett ledande land inom utbildning, kompetens och modernt lärande". Hur ska detta vara möjligt när regeringen permanent skär ned utbildningen och forskningen med 3 miljarder euro före valperiodens slut och som kompensation endast ger ett spetsprojekt av engångsnatur på 300 miljoner euro,

varför gjorde regeringspartierna värdevalet att stick i stäv med sina vallöften göra nedskärningar i utbildningen,

varför äventyrar regeringen jämlikheten i utbildningen genom att öka gruppstorlekarna inom småbarnspedagogiken och skära i de anslag som var tänkta att användas för att minska gruppstorlekarna inom den grundläggande utbildningen,

varför försämrar regeringen med vett och vilja konkurrenskraften och förmågan till förnyelse i vårt samhälle genom att skära i anslagen för universiteten, yrkeshögskolorna, Finlands Akademi och Tekes och

tänker regeringen ta den oro på allvar som medborgare och sakkunniga har uttryckt i olika forum över att kvaliteten på utbildningen sjunker och ojämlikheten bland barn och unga ökar och återta de överdimensionerade nedskärningsbesluten?

Interpellation IP 1/2015 rd

Helsingfors 15.9.2015

Jukka Gustafsson sd
Antti Lindtman sd
Johanna Ojala-Niemelä sd
Antti Rinne sd
Erkki Tuomioja sd
Tuula Haatainen sd
Susanna Huovinen sd
Anneli Kiljunen sd
Satu Taavitsainen sd
Ilkka Kantola sd
Riitta Myller sd
Tytti Tuppurainen sd
Sanna Marin sd
Timo Harakka sd
Joonas Räsänen sd
Kristiina Salonen sd
Ilmari Nurminen sd
Katja Taimela sd
Sirpa Paatero sd
Mika Kari sd
Eero Heinäluoma sd
Lauri Ihalainen sd
Maarit Feldt-Ranta sd
Jutta Urpilainen sd
Suna Kymäläinen sd
Eeva-Johanna Eloranta sd
Nasima Razmyar sd
Outi Alanko-Kahiluoto gröna
Jani Toivola gröna
Ville Niinistö gröna
Touko Aalto gröna
Olli-Poika Parviainen gröna
Emma Kari gröna
Heli Järvinen gröna
Ozan Yanar gröna
Antero Vartia gröna
Hanna Halmeenpää gröna
Johanna Karimäki gröna
Jyrki Kasvi gröna
Pekka Haavisto gröna
Krista Mikkonen gröna
Aino-Kaisa Pekonen vänst
Annika Lapintie vänst
Kari Uotila vänst

Interpellation IP 1/2015 rd

Markus Mustajärvi vänst
Katja Hänninen vänst
Li Andersson vänst
Hanna Sarkkinen vänst
Matti Semi vänst
Anna Kontula vänst
Paavo Arhinmäki vänst
Jari Myllykoski vänst
Silvia Modig vänst
Anna-Maja Henriksson sv
Anders Adlercreutz sv
Eva Biaudet sv
Thomas Blomqvist sv
Carl Haglund sv
Stefan Wallin sv
Mikaela Nylander sv
Joakim Strand sv